

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

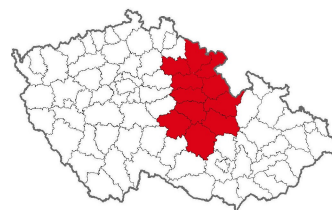
Havlíčkův Brod 9.8.2011
čj. SRS 048338/2011

Oblastní odbor SRS
Smetanovo nám. 279
580 01 Havlíčkův Brod

Zpráva č. 16 oblastního odboru HAVLÍČKŮV BROD o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 25.7.–7.8.2011

1. Počasí

Ve sledovaném období pokračovalo střídání časových úseků s teplejším a chladnějším počasím. Po počátečním oteplení přišlo o víkendu znatelné ochlazení a poměrně vydatné celodenní srážky. Maximální denní teploty nepřesáhly 15°C. Poté došlo k pozvolnému oteplování a úbytku srážek. V posledních dnech se maximální denní teploty přibližovaly k 30 °C. S tím však byla spojena i zvýšená bouřková činnost doprovázená lokálně velmi výraznými srážkami.

Výskyt škodlivých organismů a poruch

Z důvodu velmi vlhkého a nestabilního počasí pokračují žně pomalu. Relativně nejvíce je sklizeno řepky ozimé. Ve zralých porostech dochází vlivem houbových chorob a vysoké vzdušné vlhkosti ke snižování kvality produktu. Především u obilovin pro potravinářské využití nastává výrazné zhoršení požadovaných parametrů. Vzhledem k předpovědi počasí sklizeň pokračuje a to i za cenu zvýšené vlhkosti a tedy nutnosti sušení sklizené produkce. Negativem oddalující se sklizně je i dozrání a vysemenění plevelů.

OBILNINY

Sklizeň obilovin (mimo ječmene ozimého) pokračuje velmi pomalu. Je to zapříčiněno jednak špatným počasím a také nedostatkem sklizňové techniky, protože žně nejsou dosud ukončeny ani v ostatních oblastech republiky. Vážným problémem je podstatný pokles hodnoty pádového čísla u potravinářských pšenic a zřejmě i žita. U sladovnických ječmenů lze očekávat v důsledku nárůstu výskytů houbových chorob v klasech černání zrn a zhoršenou klíčivost. V porostech kukuřice určených pro sklizeň na zrna byla provedena aplikace insekticidů proti zavíječi kukuřičnému (*Ostrinia nubilalis*).

PŠENICE OZIMÁ (RF 87–97 BBCH)

Z celé sledované oblasti je hlášen stoupající výskyt černí (*Alternaria spp.*) a ružovění klasů pšenice (*Fusarium spp.*).

Ve zvýšené míře dochází k polehnutí porostů a následně byly zjištěny první případy porůstání zrn v klasech – hlášeno z okresů Havlíčkův Brod, Chrudim a Jičín.

V současné době probíhá odběr vzorků pro stanovení přítomnosti toxinů a spór houbových chorob v klasech a sklizeném zrnu.

JEČMEN JARNÍ (RF 85-92 BBCH)

Porosty jsou sice většinou zralé, případně zdesikované, ale sklizeň probíhá z důvodu nepříznivého počasí velmi pomalu. Stejně jako u ostatních obilovin jsou porosty částečně polehlé a každým dnem se zhoršuje kvalita zrna.

KUKUŘICE (RF 65-75)

První výskyt **sněti kukuřičné (*Ustilago maydis*)** je hlášen z okresu Pardubice lokalita Pohránov.

Mimo okresy Jičín, Trutnov a Rychnov nad Kněžnou byly zaznamenány záchyty **bázelivce kukuřičného (*Diabrotica vngifera*)** ve feromonových lapácích ve všech okresech sledované oblasti. O první letošní výskyt se jednalo v okrese Náchod na lokalitě Poříčí.

Kontroly a záznamy výskytu dospělců na lepových deskách se provádí jednou týdně v období od 20.6. do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů zjištěných v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při seti nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujících práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

Sledování výskytu tohoto nepůvodního škůdce a případná opatření proti němu jsou rozdílná dle zařazení okresů do předem vymezených zón. První zóna tzv. oblast kontinuálního šíření zahrnuje celou Moravu a několik sousedících okresů. Ochrana proti bázelivci kukuřičnému spočívá v uplatňování zásad integrované ochrany rostlin. Základem je omezení monokulturního pěstování kukuřice společně s využíváním preventivních agrochemických metod ochrany a chemických přípravků.

Do zóny kontinuálního šíření jsou v naší oblasti zařazeny okresy Havlíčkův Brod, Chrudim, Svitavy, Ústí nad Orlicí a Rychnov nad Kněžnou.

Do druhé zóny tzv. nárazníkové jsou zařazeny z naší oblasti okresy Hradec Králové, Jičín, Náchod, Pardubice a Trutnov. Zde jsou pěstitelé kukuřice povinni na pozemcích, kde byla pěstována tato plodina i v minulém roce, po vyhlášení signalizace Státní rostlinolékařskou správou provést chemické ošetření proti dospělcům bázelivce kukuřičného. Tato povinnost platí pro všechny pozemky v okruhu 40 km od pozorovacího bodu, kde byl tento škůdce zjištěn. Ošetření se provádí do dvou až tří týdnů po prvním zjištění a musí být minimálně jednou zopakováno.

Pozemky, pro které nebude vyhlášena signalizace a splňují výše uvedené podmínky /nárazníková zóna, opakované pěstování kukuřice, bez insekticidní ochrany proti larvám/, musí být ošetřeny nejpozději do 15. srpna.

Přípravky povolené proti dospělcům DVV:

Název	Účinná látka	Dávkování	Ochranná lhůta
Karate se Zeon technologíí 5 CS	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 – 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 – 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	AT nebo 28 dní (dle registranta přípravku)
Karate Zeon 050 CS	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 – 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 – 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	at
Decis Mega	deltamethrin	0,2 - 0,25 l/ha (400 - 600 l/ha vody), podle signalizace, max. 1x	at

Biscaya 240 OD	thiacloprid	0,3 l/ha (300 - 500 l/ha vody), do 65 BBCH, podle signalizace, max. 1x	30 dní
BEC Lamcy	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 - 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 - 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	AT
CS Lamcy	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 - 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 - 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	AT
KeMiChem-Lambdacihalothrin 50 CS	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 – 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 – 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	at
KeMiChem-Lambdacihalothrin-I 50 CS	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 – 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 – 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	at
RC-Lambdacihalothrin 50 CS	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 – 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 – 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	at

!!! Pouze přípravek Karate se Zeon technologií 5 CS je registrován k použití i do kukuřice na siláž a do kukuřice na zeleno !!!

Podrobnější informace lze získat na webových stránkách Státní rostlinolékařské správy. Případně je možno kontaktovat rostlinolékařské inspektory místně příslušného pracoviště SRS.

Další nepůvodní druh, který může způsobit škody na kukuřici, je **lesknáček čtyřskvrnný (*Glischrochilus quadripunctatus*)** byl zjištěn na lokalitě Medlešice v okrese Chrudim.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 87 – 99 BBCH)

V okrese Jičín na lokalitách Vitíněves a Slatiny byl mimo ohniskovitého zaplevelení pozorován silný výskyt **padlí hrachového (*Erysiphe pisi*)** a **černí (*Alternaria spp.*)**.

OLEJNINY

Před dokončením je sklizeň ploch řepky ozimé. Přestože byla snaha o její provedení co nejdříve i za cenu zvýšených nákladů na dosoušení, dochází na zbývajících porostech k pukání šesulí a k porůstání. V okrese Havlíčkův Brod již bylo zahájeno setí nových ploch. Porosty máku nerovnoměrně dozrávají a zřejmě i u nich se na kvalitě negativně projeví současné vlhké počasí.

ŘEPKA OZIMÁ (RF 95-99 BBCH)

Při sledování výskytu **obecné hlízenky (*Sclerotinia sclerotiorum*)** po sklizni jsou hlášeny pouze slabé výskyty.

Pozorování napadení bází stonků se provádí po sklizni. Kontroluje se na 10 náhodně zvolených místech vždy pět po sobě jdoucích zbytků stonků rostliny (celkem 50 rostlin). Určí se procento stonků s příznaky napadení z celkového počtu kontrolovaných rostlin.

V dosud nesklizených porostech byl zaznamenán nárůst výskytu **černě řepkové (*Alternaria brassicae*)** na šešulích – hlášeno z celé oblasti.

Pozorování se provádí v období od začátku zrání až do 50 % šešulí vyzrálých (semena jsou černá a tvrdá), fáze BBCH 80 – 85. Kontroluje se 20 rostlin odebraných při úhlopříčném průchodu porostem na deseti místech vždy dvě za sebou rostoucí rostliny.

Na polích po sklizni řepky ozimé byl v okrese Ústí nad Orlicí pozorován silný výskyt **slimáčka (*Deroceras sp.*)**. Zvýšený výskyt tohoto škůdce byl zaznamenán i v okrese Havlíčkův Brod.

OKOPANINY

Na množitelských plochách brambor byla ukončena vegetace a desikace byla zahájena z důvodu dostatečného nárůstu hlíz i u některých konzumních odrůd. V současné době probíhá odběr vzorků hlíz sadby pracovníky ÚKZÚZ za účelem stanovení procenta virových chorob a testace na přítomnost karanténních bakterií. Značným problémem může být výskyt obrostů na zdesikovaných plochách sadby. Na většině ploch cukrovky byla provedena aplikace fungicidů.

BRAMBOR OBECNÝ (RF 65-99 BBCH)

Pouze výjimečně jako střední jsou hodnoceny výskyty **plísňě bramboru (*Phytophthora infestans*)** na produkčních plochách. Na velkých plochách brambor nebyly zaznamenány ani výraznější škody způsobené žírem larev **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)**.

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

CUKROVKA (RF 45-49)

První ojedinělé výskyty **skvrnatičky řepné (*Cerkospora beticola*)** byly zaznamenány na lokalitách Skryje /okres Havlíčkův Brod/, Jezbořice /okres Pardubice/ a Medlešice /okres Chrudim/.

Na stejné lokalitě v okrese Chrudim byl zjištěn i výskyt **alternáriové skvrnitosti (*Alternaria tenuis*)**.

OVOCNÉ DŘEVINY

Na lokalitě Kamenice v okrese Jičín byla zjištěna značná červivost plodů způsobená **obalečem švestkovým (*Cydia funebrana*)**.

Z okresu Pardubice lokalita Svinčany je hlášen pokračující silný nálet **klíněnký jabloňové (*Phyllonorycter blancardella*)**.

Silný výskyt **suché skvrnitosti listů peckovin (*Stigmata carpophila*)** byl zjištěn na broskvoních v okrese Jičín na lokalitě Lužany.

Za oblastní
odbor zpracoval: Ing. Jiří Jůzl